

అరణ్యపర్వము - జ్ఞానవృథము

విఘ్నేశ్వర ధ్యానమ్

నమస్తే గణనాథాయ గణానాం పతయే నమః ।
భక్తిప్రియాయ దేవేశ భక్తేభ్యః సుఖదాయక ॥

శ్రీనివాస ధ్యానమ్

అనన్తవేదసంవేద్యం నిర్దోషం గుణసాగరమ్ ।
అతీంద్రియం నిత్యముక్తం శ్రీనివాసం భజేనిశమ్ ॥

శ్రీకృష్ణ ధ్యానమ్

వందే నవఘనశ్యామం పీతకౌశేయవాససమ్ ।
సానన్దం సున్దరం శుద్ధం శ్రీకృష్ణం ప్రకృతేః పరమ్ ॥

వ్యాస ధ్యానమ్

వేదవ్యాసం స్వాత్మరూపం సత్యసన్దం పరాయణమ్ ।
శాన్తం జితేంద్రియక్రోధం సశిష్యం ప్రణమామ్యహమ్ ॥

అథ సంకల్పః

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే, విరాజమానస్య, జగద్రక్షణార్థమవతీర్ణస్య, శ్రీమదఖి-
లాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినః,
పరిపూర్ణానుగ్రహేణ, సర్వేషాం, భక్తజనానామ్, ఆధివ్యాధినివృత్తిద్వారా,
ఆయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం, సర్వారిష్టనివృత్తిద్వారా సకలశ్రేయోఽ-
భివృద్ధ్యర్థం, ధర్మార్థకామమోక్షాఖ్య, చతుర్విధ, పురుషార్థసిద్ధ్యర్థం,
సమస్తపాపక్షయార్థం, శ్రీపరమేశ్వరప్రీత్యర్థం శ్రీమన్మహాభారతే, వనపర్వణి,
యథాశక్తి, పంచమోఽధ్యాయాంతర్గత, శ్లోకపారాయణం, ఆచార్యముఖేన
కరిష్యామహే.

శ్రీకృష్ణపరబ్రహ్మణే నమః

వైశంపాయన ఉవాచ

పాండవాస్తు వనే వాసముద్దిశ్య భరతర్షభాః ।
ప్రయయుర్జాహ్నావీకూలాత్కురుక్షేత్రం సహానుగాః ॥ 5-1॥

సరస్వతీదృషద్వత్యో యమునాం చ నిషేవ్య తే ।
యయుర్వనేనైవ వనం సతతం పశ్చిమాం దిశం ॥ 5-2॥

తతః సరస్వతీకూలే సమేషు మరుధన్వసు ।
కామ్యకం నామ దదృశుఃవనం మునిజనప్రియం ॥ 5-3॥

తత్ర తే న్యవసన్వీరాః వనే బహుమృగద్విజే ।
అన్వాస్యమానా మునిభిః సాంత్వ్యమానాశ్చ భారత ॥ 5-4॥

విదురస్త్వభ పాండూనాం సదా దర్శనలాలసః ।
జగామైకరథేనైవ కామ్యకం వనమృద్ధిమత్ ॥ 5-5॥

తతో గత్వా విదురః కామ్యకం తత్ శీఘ్రైరశ్వైర్వాహినా ప్యైందనేన ।
దదర్శాసీనం ధర్మాత్మానం వివిక్తే సార్థం ద్రౌపద్యా భాతృభిర్భ్రాహ్మణైశ్చ ॥ 5-6॥

తతోఽపశ్యద్విదురం తూర్ణమారాత్ అభ్యాయాంతం సత్యసంధః స రాజా ।
అథాబ్రవీద్ర్భ్రాతరం భీమసేనం కింను క్షత్వా వక్ష్యతి నః సమేత్య ॥ 5-7॥

కచ్ఛిన్నాయం వచనాత్సౌబలస్య సమాహ్వతా దేవనాయోపయాతః ।
కచ్ఛిత్ క్షుద్రః శకునిర్నాయుధాని జేష్యత్యస్మాన్ పునరేవాక్షవత్యాం ॥ 5-8॥

సమాహలాతః కేనచిదాద్రవేతి నాహం శక్తో భీమసేనాపయాతుం ।
గాండీవే చ సంశయితే కథం ను రాజ్యప్రాప్తిః సంశయితా భవేన్నః ॥ 5-9॥

వైశంపాయన ఉవాచ

తత ఉత్థాయ విదురం పాండవేయాః ప్రత్యగృహ్లాన్ప్రపతే సర్వ ఏవ ।
తైః సత్కృతః స చ తానాజమీఢః యథోచితం పాండుపుత్రాన్సమేయాత్ ॥ 5-10॥

సమాశ్వస్తం విదురం తే నరర్షభః తతోఽపృచ్ఛన్నాగమనాయ హేతుం ।
స చాపి తేభ్యో విస్తరతః శశంస యథావృత్తో ధృతరాష్ట్రోఽంబికేయః ॥ 5-11॥

విదుర ఉవాచ

అవోచన్మాం ధృతరాష్ట్రోఽనుగుప్తమ్ అజాతశత్రో పరిగృహ్యభిపూజ్య |
ఏవం గతే సమతామభ్యుపేత్య పథ్యం తేషాం మమ చైవ బ్రవీహి || 5-12 ||

మయాప్యుక్తం యత్ క్షేమం కౌరవాణాం హితం పథ్యం ధృతరాష్ట్రస్య చైవ |
తద్వై తస్మై న రుచామభ్యపైతి తతశ్చాహం క్షేమమన్యన్న మన్యే || 5-13 ||

పరం శ్రేయః సాండవేయా మయోక్తం న మే తచ్చ శ్రుతవానాంబికేయః |
యథాఽఽతురస్యేవ హి పథ్యమన్నం న రోచతే స్మాస్య తదుచ్యమానం || 5-14 ||

న శ్రేయసే నీయతే ఽజాతశత్రో స్త్రీ శ్రోత్రియస్యేవ గృహే ప్రదుష్టా |
ధ్రువం న రోచేద్భరతర్షభస్య పతిః కుమార్యా ఇవ షష్టివర్షః || 5-15 ||

ధ్రువం వినాశో నృప కౌరవాణాం న వై శ్రేయో ధృతరాష్ట్రః పరైతి |
యథా చ పర్ణే పుష్కరస్యావసిక్తం జలం న తిష్ఠేత్పథ్యముక్తం తథాఽస్మిన్ || 5-16 ||

తతః క్రుద్ధో ధృతరాష్ట్రోఽబ్రవీన్మాం యస్మిన్ శ్రద్ధా భారత తత్ర యాహి |
నాహం భూయః కానుయే త్వాం సహాయం మహీమిమాం సాలయితుం పురం వా || 5-17 ||

సోఽహం త్యక్తో ధృతరాష్ట్రేణ రాజ్ఞా ప్రశాసితం త్వాముపయాతో నరేంద్ర |
తద్వై సర్వం యన్మయోక్తం సభాయాం తద్దార్యతాం యత్ప్రవక్ష్యామి భూయః || 5-18 ||

క్షేణ్స్త్వైవైర్యుజ్యమానః సపత్నైః క్షమాం కుర్వన్కాలముపాసతే యః |
సంవర్షయన్ స్తోకమివాగ్నిమాతృవాన్ స వై భుంక్తే పృథివీమేక ఏవ || 5-19 ||

యస్యావిభక్తం వసు రాజన్సహాయైః తస్య దుఃఖేఽప్యంశభాజః సహాయాః |
సహాయానామేష సంగ్రహణేఽభ్యుపాయః సహయాప్తా పృథివీప్రాప్తిమాహుః || 5-20 ||

సత్యం శ్రేష్ఠం పాండవ విప్రలాపం తుల్యం చాన్నం సహా భోజ్యం సహాయైః |
ఆత్మా చైషామగ్రతో న స్మ పూజ్యాః ఏవం వృత్తిర్వర్ణతే భూమిపాలః || 5-21 ||

యుధిష్ఠిర ఉవాచ

ఏవం కరిష్యామి యథా బ్రవీషి పరాం బుద్ధిముపగమ్యాప్రమత్తః |
యచ్ఛాప్యన్యద్దేశకాలోపసన్నం తద్వై వాచ్యం తత్కరిష్యామి కృత్స్నం || 5-22 ||

ఇతి శ్రీమహాభారతే వనపర్వణి అరణ్యాపర్వణి
విదురనిర్వాసే పంచమోఽధ్యాయః || 5 ||

శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామివారి గోవిందనామావళి

అథ క్షమాప్తార్థనా

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే ॥

అథ లోకక్షేమప్రార్థనా

స్వస్తిప్రజాభ్యః పరిపాలయంతాం న్యాయ్యేనమార్గేణ మహీం మహీశాః ।
గోబ్రాహ్మణేభ్యశ్చుభమస్తు నిత్యం లోకాస్సమస్తాస్సుఖినో భవన్తు ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్స్వభావాత్ ।
కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్

శ్రీయఃకాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

